

Sygn. akt IV KK 559/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **K. M.**

obwinionej o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2021 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich wniesionej na korzyść obwinionej od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w R. z dnia 7 stycznia 2020 r., sygn. akt II W (...),

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i przekazuje sprawę
Sądowi Rejonowemu w R. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

K. M. została obwiniona o to, że w dniu 11 grudnia 2018 r. około godziny 9.15 w R., na al. P., na terenie C., w sklepie R. dokonała kradzieży artykułów w postaci: opakowania pasty do zębów o wartości 17,99 zł, pilnika marki S. o wartości 75,99 zł, pilnika marki S. o wartości 62,99 zł, dwóch sztuk serum marki D. o

wartości jednostkowej 35,99 zł oraz szamponu do włosów marki B. o wartości 23,99 zł, powodując straty o łącznej wartości 252,94 zł, na szkodę R. Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w.

Sąd Rejonowy w R., wyrokiem nakazowym z dnia 7 stycznia 2020 r., sygn. akt II W (...) uznał obwinioną K. M. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu stanowiącego wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. i skazał na karę miesiąca ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Ponadto, na podstawie art. 119 § 4 k.w. Sąd orzekł wobec obwinionej obowiązek zwrotu równowartości ukradzionego mienia w kwocie 252,94 zł na rzecz pokrzywdzonego R. Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez którąkolwiek ze stron i uprawomocnił się w dniu 1 lutego 2020 r.

Z kasacją na podstawie art. 110 § 1 k.p.w. skierowaną na korzyść obwinionej wystąpił Rzecznik Praw Obywatelskich. Skarżący zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, to jest art. 93 § 2 k.p.w., mogące mieć istotny wpływ na jego treść, polegające na przyjęciu, że okoliczności przypisanego ukaranej czynu oraz jej wina nie budzą wątpliwości i w konsekwencji wydaniu wyroku nakazowego, podczas gdy w świetle dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie, zarówno wina, jak i okoliczności czynu zarzucanego obwinionej budziły poważne wątpliwości, co winno skutkować skierowaniem sprawy do rozpoznania na rozprawie i wyjaśnieniem wszystkich istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności. Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w R. i przekazanie sprawy temu Sądowi o ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co stworzyło możliwość jej uwzględnienia w całości na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.).

Postępowanie nakazowe jest instytucją kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, której stosowanie zastrzeżono do najbardziej oczywistych przypadków, to znaczy takich, w których zebrany materiał dowodowy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych zastrzeżeń co do winy i okoliczności

popęłnienia zarzucanego czynu. Wymóg ten oznacza w szczególności brak wątpliwości co do tak zasadniczych kwestii, jak realizacja przez obwinionego wszystkich znamion określonych w konkretnym przepisie typizującym dane wykroczenie, jak również wyczerpanie pozostałych warunków odpowiedzialności, ujętych w części ogólnej kodeksu wykroczeń. Tylko wówczas można przyjąć, że „okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości” (art. 93 § 2 k.p.w.). W przeciwnym wypadku konieczne staje się rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych.

Opisane powyżej warunki nie zostały, zdaniem Sądu Najwyższego, w niniejszej sprawie spełnione, co uniemożliwiało skazanie obwinionej w trybie art. 93-94 k.p.w.

Z protokołu przyjęcia zawiadomienia o wykroczeniu z dnia 8 stycznia 2019 r. wynika, że składająca zawiadomienie o wykroczeniu I. K., będąca kierownikiem sklepu R. w R., nie była świadkiem kradzieży, a zdarzenie zostało ujawnione przez pracownika ochrony W. M. na podstawie zapisu monitoringu. O sprawstwie obwinionej nie sposób również bez żadnych wątpliwości wnioskować wyłącznie na podstawie zdjęć zamieszczonych na płycie CD oraz zrzutów ekranowych dołączonych do wniosku o ukaranie.

Z punktu widzenia gwarancji procesowych, w tym realizacji przez obwinioną prawa do obrony krytycznie ocenić należy pominięcie przesłuchania K. M. w toku czynności wyjaśniających, w charakterze osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie (art. 54 § 6 k.p.w.), zwłaszcza gdy materiały postępowania nie wskazują na zaistnienie „znaczących trudności”, o których stanowi art. 54 § 7 k.p.w. Nawet wówczas osoba ta może nadesłać wyjaśnienia do właściwego organu w terminie 7 dni od odstąpienia od przesłuchania, o czym należy ją pouczyć, zaś odstąpienie od przesłuchania oraz pouczenie dokumentuje się notatką urzędową, czego również w niniejszej sprawie nie dopełniono. Trudno wreszcie uznać materiał dowodowy za kompletny w sytuacji, w której w toku czynności wyjaśniających nie przesłuchano w charakterze świadka pracownika ochrony W. M., który ujawnił zdarzenie kradzieży na podstawie monitoringu. Nie rozważono również wyraźnie rysujących się na postawie

zgromadzonego materiału dowodowego wątpliwości obejmujących stan zdrowia psychicznego obwinionej.

Podsumowując, uchybienia zaistniałe na etapie przeprowadzonych w sprawie czynności wyjaśniających nie zostały konwalidowane w toku postępowania sądowego i doprowadziły do przedwczesnej, bezrefleksyjnej decyzji o możliwości wydania w sprawie wyroku nakazowego. Doprowadziło to do naruszenia w stopniu rażącym dyspozycji art. 93 § 2 k.p.w., co miało oczywisty, istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku nakazowego, albowiem doprowadziło do ukarania K. M., pomimo wystąpienia dostrzegalnych i realnych wątpliwości odnoszących się do okoliczności wykroczenia i zawinienia obwinionej. Dlatego zaskarżony wyrok nakazowy ostać się nie mógł, co skutkowało koniecznością jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, którego forum powinna stanowić rozprawa ze względu na wskazaną powyżej argumentację dotyczącą stanu dowodowego sprawy, Sąd Rejonowy powinien dokonać wszechstronnej analizy wszystkich możliwych do ustalenia w tej sprawie okoliczności i dopiero na ich podstawie dokonać faktycznego i prawnego podsumowania sprawy, nie tracąc z pola uwagi kierunku wniesionego nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.